

Ліщук Світлана

к.с.-г.н., асистент

Подільський державний аграрно-технічний університет
Кам'янець-Подільський, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ДИНАМІКА ЖИВОЇ МАСИ ТА ПРОМІРІВ ТІЛА ТЕЛИЦЬ МОЛОЧНИХ ПОРІД.

Гармонія будови тіла молочної корови знаходить своє вираження у загальній єдності усіх статей екстер'єру [1]. Кожна порода характеризується властивими їй біологічними, селекційно-генетичними та господарсько-корисними особливостями, які формуються в певних умовах середовища і зумовлені спадковістю тварин. Але це можливе лише при оптимальних умовах вирощування, годівлі, догляду і утримання за умови забезпечення формування молочного типу худоби [7].

Природні компоненти оточуючого середовища в реалізації генетичного потенціалу порід вивчена ще недостатньо [5]. Тому, як і українська чорно-ряба і червоно-ряба молочні породи так і всі інші перебувають у динамічному розвитку, вони як система спадкових форм є складовими частинами безперервного селекційного процесу [6].

Отже, вираженість молочного типу тварин безпосередньо залежить від бажаного розвитку кожної окремої взятої ознаки екстер'єру, яка входить до складу системи лінійної класифікації [2].

Таким чином, об'єктом нашого дослідження були телиці української чорно-рябої та української червоно-рябої молочних порід. Предмет дослідження - динаміка живої маси тварин, проміри, екстер'єрні особливості, лінійні проміри, індекси будови тіла тварин. Експериментальна частина роботи була виконана на теличках української чорно-рябої породи і червоно-рябої молочних порід. Для досліджень були використані дані ORSEK господарства. Статистичну обробку результатів досліджень здійснювали методами варіаційної статистики за М. О. Плохинським [4]. Дані досліджень оброблено математико-статистичними методами з використанням комп'ютерної техніки та пакетів прикладних програм MS OFFICE 2000 EXCEL. Параметри вважали статистично вірогідними при $P < 0,05$ (*), $P < 0,01$ (**) і $P < 0,001$ (***).

Таблиця 1

**Динаміка живої маси тварин української чорно-рябої
та червоно-рябої молочних порід**

Вік	Жива маса тварин української чорно-рябої породи			Жива маса тварин української червоно-рябої породи		
	n	$M \pm m$, кг	CV, %	n	$M \pm m$, кг	CV, %
Новонароджені	618	31,8 $\pm$ 0,4	18,7	457	30,4 $\pm$ 0,3	12,5
6 міс	618	165,6 $\pm$ 3,03	25,6	457	152,3 $\pm$ 1,3	11,7
12 міс	618	285,1 $\pm$ 0,9	4,6	457	284,5 $\pm$ 1,7	8,6
18 міс	618	389,5 $\pm$ 1,6	5,7	457	362,9 $\pm$ 2,9	11,3
При першому осіменінні	618	421,1 $\pm$ 2,5	8,8	457	416,6 $\pm$ 2,4	8

Як видно з даних таблиці 1, українська чорно-ряба молочна порода за живою масою дещо переважає українську червоно-рябу молочну породу у всі періоди вирощування. Встановлено, що найбільша інтенсивність росту телиць обох порід спостерігається до шести місяців, тому саме в цей період треба особливу увагу приділяти умовам утримання та годівлі молодняку, на що й спрямовано метод «холодного» вирощування.

Результати проведених досліджень показують, що телички обох порід у 3-, 6-, 9-місячному віці мали неоднакове збільшення промірів висоти, ширини, обхвату і глибини грудей (табл. 2).

Таблиця 2

Проміри телиць досліджуваних порід, $M \pm m$, см.

Промір	Проміри теличок у віці, місяці					
	Українська чорно – ряба молочна порода (n=10)			Українська червоно – ряба молочна порода (n=10)		
Вік, місяці	3	6	9	3	6	9
Висота в холці	86,2 $\pm$ 0,12	98,6 $\pm$ 0,24	102,3 $\pm$ 0,28	86,1 $\pm$ 0,36	97,6 $\pm$ 0,39	101,2 $\pm$ 0,38
Висота в крижах	88,1 $\pm$ 0,38	104,2 $\pm$ 0,4	109,3 $\pm$ 0,3	87,8 $\pm$ 0,40	103,8 $\pm$ 0,3	107,9 $\pm$ 0,4
Ширина грудей	25,6 $\pm$ 0,25	27,6 $\pm$ 0,35	33,4 $\pm$ 0,21	23,6 $\pm$ 0,32	26,3 $\pm$ 0,21	30,2 $\pm$ 0,26
Глибина грудей	38,1 $\pm$ 0,25	46,5 $\pm$ 0,12	48,5 $\pm$ 0,29	37,3 $\pm$ 0,13	44,2 $\pm$ 0,29	46,2 $\pm$ 0,38
Обхват грудей за лопатками	106,4 $\pm$ 0,3	118,8 $\pm$ 0,4	129,8 $\pm$ 0,5	104,1 $\pm$ 0,2	114,5 $\pm$ 0,5	124,4 $\pm$ 0,6
Коса довжина тулуба (стрічкою)	115,2 $\pm$ 0,5	126,2 $\pm$ 0,4	138,0 $\pm$ 0,14	112,3 $\pm$ 0,6	122,1 $\pm$ 0,5	131,0 $\pm$ 0,21
Ширина в маклаках	25,3 $\pm$ 0,31	33,1 $\pm$ 0,12	36,3 $\pm$ 0,25	24,2 $\pm$ 0,21	30,1 $\pm$ 0,38	33,2 $\pm$ 0,21
Обхват п'ястка	13,2 $\pm$ 0,21	18,3 $\pm$ 0,19	21,2 $\pm$ 0,21	12,5 $\pm$ 0,18	16,2 $\pm$ 0,18	18,9 $\pm$ 0,18

Як видно з даних таблиці, телички української чорно-рябої породи в умовах піддослідного господарства дещо переважають теличок української червоно-рябої породи на всіх етапах розвитку, зокрема: у 3-місячному віці кратність збільшення промірів висоти в холці та крижах теличок української чорно-рябої породи була більшою в 1,0 раз, ширини грудей в 1,08 рази, глибини грудей, косої довжини тулуба та обхвату грудей за лопатками в 1,02 раза; ширини в маклаках в 1,04 раза, обхвату п'ястка в 1,05 раза; у 6-місячному віці – відповідно 1,01; 1,0; 1,04; 1,05; 1,03; 1,03; 1,09; 1,12 раза, у 9-місячному віці – 1,0; 1,01; 1,10; 1,04; 1,05; 1,04; 1,09; 1,12 раза відповідно.

На основі проведених досліджень встановлено вплив генетичних та паратипових факторів на екстер'єр, молочну продуктивність, ріст та розвиток і зв'язок між ними у телиць українських чорно-рябої та червоно-рябої молочних порід. Результати досліджень сприятимуть удосконаленню стад молочної худоби за біологічними та господарсько-корисними ознаками і сприятимуть підвищенню економічної ефективності їх розведення в умовах Поділля [3].

Список використаних джерел

1. Owen J. . Selection of dairy bulls on half-sister records. J. Animal production. 1875. Vol. 20. № 1. P. 9-10.
2. Сірацький Й.З., Данилків Я. Н., Данилків О. М., Федорович Є. І., В. В. Меркушин, Ю. Ф. Мельник, О. П. Чуприна, В. О. Кадиш, О. І. Любинський

Екстер'єр молочних корів: перспективи оцінки і селекції. Київ : Науковий світ, 2001. 146 с.

3. Ліщук С. Г. Селекційно-генетичні та біологічні особливості українських чорно-рябої та червоно-рябої молочних порід в умовах Поділля : дис..кандидата с.-г. Наук : 06.02.01. Київ, 2014. С.75-76.

4. Плохинский Н. А. Биометрия. Новосибирск, 1961. 365 с.

5. Петренко І. П., Зубець М. В., Буркат В. П. Племінна цінність тварин і закономірність її успадкування. *Вісник аграрної науки*. 1999. № 8. С. 45-53.

6. Степанов П. А., Примаков В. А., Логинов Ж. Г. Оценка молочных коров по комплексному продуктивно-экстерьерному индексу. *Зоотехния*. 2002. № 8. С. 2-4.

7. Федорович Є. І. Екстер'єрно-конституційні та біологічні особливості високопродуктивних корів чорно-рябої худоби західного регіону України. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 2002, Вип. 36. С. 188-189.

Маценко Микола

к.с.-г.н., доцент

Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Київ, Україна

ВЕЛИКОПЛІДНІСТЬ ПОРОСЯТ ІЗ РІЗНОЮ ТРИВАЛІСТЮ ЕМБРІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Загальновідомо, що тривалість ембріонального розвитку свиней в середньому складає 114 днів. Багатьма вченими встановлено, що тривалість поросності у свиноматок не є постійною і має значні коливання від 101 до 140 днів [1, 2, 3, 4].

За даними частини авторів великоплідність поросят залежить від тривалості поросності свиноматок [5], а деякі дослідники стверджують, що тривалість ембріонального розвитку не впливає на живу масу новонароджених поросят [6].

Тому, метою наших досліджень було вивчити великоплідність поросят, що мають різну тривалість ембріонального періоду.

В умовах промислового свиногомплексу із 124 свиноматок великої білої породи – аналогів за віком і розвитком, тривалість поросності яких коливалася від 103 до 122 днів і в середньому становила 114,7 дня було сформовано три групи свиноматок (5 голів у кожній) із різною тривалістю поросності: перша група – контрольна, тривалість поросності 112-116 днів, друга і третя – дослідні – відповідно 103-111 і 117-122 дні. Тривалість поросності свиноматок контрольної групи в середньому становила $114,6 \pm 0,51$ дня, другої і третьої дослідних груп відповідно $108,0 \pm 0,84$ і $118,2 \pm 0,97$ дня.

При цьому свиноматки другої і третьої групи за тривалістю поросності достовірно відрізнялись від свиноматок контрольної групи ($p < 0,001$). Всі